

Time : 3 hrs.

Max.Marks : 100

1. (क) कुन् छन्दलाई नेपालीको जातीय छन्द भनिन्छ? 1
 (ख) छन्द निरूपण गर्नुहोस्। 4
 म खाऊँ मै लाऊँ सुख सयल वा मोज म गरूँ,
 म बाँचू मै नाचूँ अरू सब मरून् दुर्बलहरू।
 भनी दाहा धस्ने अबुझ शठदेखि छक परी,
 चिता खित्का छोडी अभयसित हाँस्यो मरिमरी।।
2. (क) गरू-चण्डारी भनेर वाक्यका कस्ता दोषहरू बुझिन्छन्? 4
 (ख) यी टुक्रालाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस्। 3
 (i) कूपमण्डूक (ii) छेवाराको आहान (iii) परालको आगो।
3. पत्र लेख्दा पर्ने नियम पालन गर्दै 'मातृदिवस'-को महत्त्व बुझाएर आफ्नै दिदीलाई एउटा पत्र लेख्नुहोस्। 5
4. निबन्ध रचना (कुनै एक) 10
 (क) नेपाली संस्कृतिमा टीकाको महत्त्व।
 (ख) समाचार उपलब्ध गराउने साधनहरूको विशेषता।
 (ग) इन्टरनेट: फाइदा र बेफाइदा।
 (घ) गुणस्तरीय शिक्षामा शिक्षकको भूमिका।
5. (क) 'उत्तर यही थियो, झन् कालै गहुँगो झोलिएको बादल भएर रानु फर्केकी थिई, वर्षा शुरु भयो।' 1
 (i) उपर्युक्त गद्यांश कस्को, कुन् पाठबाट उद्धृत गरिएको हो? 2
 (ii) 'झोलिएको बादल भएर फर्केकी' भन्नुको तात्पर्य स्पष्ट पार्नुहोस्। 3
 (ख) 'देखिएको होइन, लेखिएको मात्र पाइन्छ'-यो कथन माछाको मोल कथामा सार्थक भएको छ? 5
 (ग) 'वाघ-भालुको मासु अरूले खाँदैन, जम्मै हाम्रो भाग लाग्छ।' 1
 उक्त उद्धरणबाट नेपाली जातिको कुन् समस्या उजागर गर्न खोजिएको छ? स्पष्ट पार्नुहोस्। 5
6. (क) 'हाम्रो राष्ट्रिय चाड र सयपत्री' निबन्धमा पहेंलो रङ्गको महिमा गान कसरी-कसरी गरिएको छ? 4
 (ख) बेला र जमाना अनुसार कस्ता-कस्ता स्वप्न विचारहरू देखा परेका छन्? 3

- (ग) ज्ञानका खानी देवकोटाको घरको चित्रण कस्तो गरिएको छ? 3
7. (क) सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस्। 5
भीष्म सन्तापले पूर्ण, शकुनी ध्वनि संकुल।
कृष्ण कादम्बिनी शून्य जुवा झैं छ नभस्तल।।
- (ख) (अ) बसन्त ऋतुले एउटा योग्य राजा झैं शासन चलाउँछ भन्ने कुरा कविले कसरी वर्णन गर्नुभएको छ?
अथवा 5
- (आ) शिशिर ऋतुका विशेषताहरू दर्शाउनुहोस्
- 8 (क) ग्रीक विद्वान एरिस्टोटलले मानिसको अनुकरण गर्ने गुणक बारेमा आफ्नो विचार कसरी राखेका छन्? 5
- (ख) 'सुवर्णभस्म त्यो अलिकति जो पार्नु पर्ने हो पारिहालियो, अब के सुनका गोली खुवाएर हुने हो र?'
- (अ) उपर्युक्त गद्यांश कसको कुन पाठबाट उद्धृत गरिएको हो। 2
- (आ) सुवर्णभस्म भनेको के हो, र कसलाई किन खुवाउनु पर्‍यो? 3
- 9 (क) मानिसले चाहेका खण्डमा आफ्नो इलम र पौरखद्वारा कहीं पनि गरिखान सक्छ भन्ने कुरा 'जुनेली रेखा' उपन्यासका आधारमा पुष्टि गर्नुहोस्। 5
- (ख) 'भन्ने मौका पायो खूब भन। म पनि उस्तै, त्यो सब कुरा सुनाएर भूर गरिछु, अझै केही भन्नु छ?'
- मालिनीले उक्त कुरा कुन सन्दर्भमा, कसलाई भनेकी हो? 5
- 10 (क) साहित्यकार रामकृष्ण शर्मालाई कुन लेख लेखे बापत समालोचकको पद प्राप्त भयो? किन? 4
- (ख) यो पदका रचनाकारको जीवनी लेख्नुहोस्। 4
यो दुःख भोग्ने परमेश्वरै हो,
यो देह उसको रहने घरै हो।
यो भत्काउँदा दुःख अवश्य मान्छ,
सुट्टक सामान लिएर जान्छ।।
- 11 (क) नेपाली साहित्यमा उपन्यास विधाको थालनी कसरी भएको मानिएको छ? 5
- (ख) नेपाली साहित्यमा रूपनारायण सिन्हाको 'भ्रमर' उपन्यासको स्थान निर्धारण गर्नुहोस्। 5